

IN GESPREK MET
HUIBERT DE JONGE,
VAN 'T RAVELIJN

02

Zet het maatwerk voort!

“Belangrijk voor de eigen keuze van de leerling en voor een bewuste opleidingskeuze in het mbo”, zo typeert Huibert de Jonge, schoolleider van 't Ravelijn in Steenbergen, de meerwaarde van keuzevakken. “Een leerling kan keuzevakken op drie manieren benutten: oriënterend, verdiepend of verbredend.”

Dat het in de praktijk écht zo werkt, illustreert De Jonge met een anekdote: “Medewerkers van 't Ravelijn vingen in de trein een gesprek tussen mbo-leerlingen op. Eén van hen gaf aan echt niet op z'n plek te zitten en een verkeerd beeld te hebben gekregen van zijn mbo-opleiding. Waarop de ander antwoordde: ‘Maar jij hebt ook niet op 't Ravelijn gezeten!’”

Logische lijn

Keuzevakken, profielen en LOB, op 't Ravelijn is het een doordacht geheel. “Vanaf het eerste leerjaar werken we met beroepswerelden. Per beroepswereld is een logische lijn van keuzevakken omschreven. Basis-, kader- en

tl-leerlingen mogen buiten hun profiel vrij kiezen uit 35 keuzevakken. Die mogelijkheid wordt goed benut. Zo volgen meiden uit de zorg of leerlingen uit D&P bijvoorbeeld een technisch keuzevak als ‘Interieurontwerp en design’, waar ze een lamp ontwerpen en maken.”

De school biedt alle keuzevakken in 16 beroepsgerichte lesuren van drie kwartier per week aan in leerjaar 4, omdat dat moment dicht bij het mbo ligt. De profielmodules worden in leerjaar 3 door nagenoeg alle leerlingen met het CSPE afgesloten. “Door de keuzevakken maken onze leerlingen bewuster keuzes in bepaalde beroepswerelden”.

Leerling in the lead

“Zo'n 90% van de keuzevakken doen we binnen de school”, vervolgt De Jonge. “We hebben een keuzevakkengids ontwikkeld, een keuzewaaier en een keuzemarkt voor derdejaars leerlingen en hun ouders. LOB vormt de rode draad in ons programma. Aan het einde van elk schooljaar voeren leerlingen, hun ouders en hun coach een uitgebreid gesprek. De leerling is in dat gesprek in the lead, presenteert zijn/haar plannen voor de komende periode en wordt daarop bevraagd. Kiezen voor een vak omdat je vriendje of vriendinnetje dat doet, komt maar zelden voor”. Als een leerling in een bedrijf een keuzevak wil doen, probeert de school dat te organiseren.

Zet het maatwerk voort!

Voor procestechniek zijn er duidelijke afspraken gemaakt met het mbo over keuzevakken in een doorlopende route. “Voor de techniekprofielen zullen er met de regeling Sterk Techniekonderwijs en het Techniekpact naar verwachting meer van dat soort afspraken gaan komen, omdat er een gezamenlijk belang is, bestuurders betrokken zijn en het vmbo in the lead is. Voor de overige profielen bemoeit een gebrek aan continuïteit aan de kant van het mbo dat proces”.

Leerlingen die de Techmavo – de technologie-route – volgen krijgen een vrijstelling in het mbo van werktuigbouwkunde en mechatronica, waardoor ze kunnen starten in jaar 2. “Wat ik veel liever heb is dat er gekeken wordt wat de leerling meebrengt en dat daar een passend programma op gemaakt wordt: zet het gepersonaliseerd leren en maatwerk in het vmbo voort op het mbo! De structuur met keuzedelen in het mbo biedt daar ruimte voor. Dat zou het mooiste zijn: als het mbo daadwerkelijk rekening houdt met wat we hier aan het doen zijn. Oud-leerlingen geven vaak aan dat hun vmbo-kennis en vaardigheden onvoldoende benut worden in het mbo. Maar je moet dat als mbo-school willen, het vergt inspanning en anders kijken naar je leerlingen. En – hand in eigen boezem – wij doen precies hetzelfde met instromers uit het basisonderwijs.”

Leven lang leren

‘Pak je kans’ is niet voor niks het motto van 't Ravelijn. Leerlingen worden meer en meer zelfsturend opgeleid in plaats van door een vast programma geleid te worden. De docent biedt twee of drie keuzevakken tegelijk aan voor een groep van drie niveaus (basis-, kader- en tl-leerlingen). Dat doet een beroep op differentiatievaardigheden in een coachende rol. Basisleerlingen helpen tl'ers met de praktische vaardigheden, tl'ers helpen de basisleerlingen op hun beurt met de theorie.

“Ons nieuwe vmbo-onderwijs stelt leerlingen in staat te werken aan hun eigen interesses, vaardigheden en talenten, waar ze zelf steeds een volgende stap in kunnen maken”, stelt De Jonge. “Zo leg je een basis voor een leven lang leren. Dat is superbelangrijk in een tijd waarin je niet meer van te voren weet hoe de arbeidsmarkt er straks uitziet. Keuzevakken helpen daarbij.”